05/06/2026

Mesajul Patriarhului Daniel la proclamarea locală a canonizării Sfintelor Cuvioase Filofteia și Elisabeta de la Pasărea

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a transmis vineri un mesaj cu ocazia proclamării locale a canonizării Sfintelor Cuvioase Filofteia și Elisabeta de la Pasărea.

Patriarhul României a evidențiat că deși viețile celor două monahii s-au desfășurat în secole și circumstanțe diferite, „amândouă au fost rânduite de pronia dumnezeiască să aibă metania lor și locul trecerii la Domnul în Mănăstirea Pasărea, desăvârșindu-se în ostenelile călugărești”.

„Iubirea sinceră și darnică a celor două cuvioase maici s-a vădit, totodată, în purtarea lor smerită, care nu căuta nimic pentru sine, ci pentru binele celor din jur. Cele două sfinte cuvioase au trăit într-o desăvârșită simplitate. Din sărăcia asumată, ele împărțeau ce aveau cu cei din jur, arătându-și iubirea lor milostivă”, a evidențiat Preafericirea Sa.

Mesajul a fost prezentat de Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, Episcop vicar patriarhal.

Textul integral:

Sfintele Cuvioase Filofteia și Elisabeta de la Pasărea – monahii mult rugătoare, milostive şi făcătoare de minuni
Mănăstirea Pasărea, vatră de viețuire isihastă întemeiată de părinții viețuitori în Mănăstirea Cernica, a odrăslit peste veacuri chipuri luminoase de monahii care, prin viețuirea lor curată, s-au făcut stâlpi ai rugăciunii și mijlocitoare înaintea lui Dumnezeu.

Între aceste flori duhovnicești ale obștii de la Pasărea, două se remarcă în chip deosebit, despărțite de aproape două veacuri, dar unite în aceeași dorință de viața virtuoasă: Sfânta Cuvioasă Filofteia, mama Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, trecută la cele veșnice în anul 1833, și Sfânta Cuvioasă Elisabeta, monahie care s-a nevoit ca pustnică în Munții Giumalău, din Bucovina, mutată la lăcașurile cerești în anul 2014, având vârsta de 44 de ani.

Deși viețile celor două monahii s-au desfășurat în vremuri și împrejurări deosebite, una crescându-și copiii într-o casă boierească din București, în mahalaua Sfântului Visarion, cealaltă răbdând sărăcie lucie într-un sat bucovinean și apoi asprimea vieții pustnicești, în munți, amândouă au fost rânduite de pronia dumnezeiască să aibă metania lor și locul trecerii la Domnul în Mănăstirea Pasărea, desăvârșindu-se în ostenelile călugărești.

Privind viețuirea lor în lumina celor trei mari daruri care le-au împodobit, lucrarea neîncetată a rugăciunii, iubirea smerită și darnică față de aproapele și harisma facerii de minuni, descoperim cu bucurie cum, în diferite moduri, Dumnezeu a lucrat în sufletele acestor maici, ajungând prin eforturile lor ascetice la măsura sfințeniei.

1. Lucrarea rugăciunii neîncetate

Rugăciunea a fost pentru cele două sfinte monahii o lucrare de căpătâi a sufletului, respirația firească pe care au deprins-o încă din copilărie și pe care au practicat-o până în cel din urmă ceas al viețuirii lor. Sfânta Cuvioasă Filofteia, purtând în lume numele Floarea, a primit deprinderea de a se ruga în casa părintească.

Tot astfel, fetița Rodica, cea care avea să devină mai târziu schimonahia Elisabeta, a deprins primele rugăciuni stând în genunchi alături de cei opt frați ai ei, în casa modestă a familiei Lazăr din Moldova-Sulița, unde mama Maria îi punea pe toți copiii să ceară de la Dumnezeu sănătate, pâine și creștere în înțelepciune.

Aceste începuturi smerite ale rugăciunii, săvârșite în casele unor oameni simpli, au fost adevărate semințe semănate de mame în sufletele copiilor, semințe care aveau să rodească mai târziu în viețile celor două sfinte cuvioase.

Vieţuirea monahală de obște a fost făcută de ambele monahii sub povățuire duhovnicească, sporind astfel rugăciunea prin ascultarea față de părinții duhovnicești. Sfânta Cuvioasă Filofteia, rămânând văduvă, a urmat sfatul fiului ei, Sfântul Calinic, intrând în obștea Schitului Pasărea de la acea vreme, așezământ aflat sub îndrumarea duhovnicească a Mănăstirii Cernica.

Sfânta Cuvioasă Elisabeta, când avea șaisprezece ani, a mers în pelerinaj la sfintele mănăstiri, primind sfatul și binecuvântarea Sfinților Cuvioși Părinți Paisie și Cleopa de la Mănăstirea Sihăstria, de asemenea a părinților Ambrozie Dogaru de la aceeași mănăstire și Arsenie Papacioc de la Mănăstirea Techirghiol.

Astfel, ea a ajuns să viețuiască în Mănăstirea Pasărea, sub povățuirea părintelui arhimandrit Macarie Ioniță. Astfel, cele două sfinte cuvioase maici se așază în aceeași tradiție a uceniciei duhovnicești, sporind în viața monahală sub îndrumarea duhovnicilor nevoitori și mult rugători.

Roada acestei ascultări duhovnicești a fost, pentru ambele monahii, dobândirea rugăciunii neîncetate. Despre Sfânta Cuvioasă Filofteia cunoaștem că avea o fire contemplativă și evlavioasă, pe care a imprimat-o și în conștiința fiilor ei.

Sfânta Cuvioasă Elisabeta, în pustie, a împlinit cu mare râvnă porunca apostolică a neîncetatei rugăciuni (cf. I Tesaloniceni 5, 17). Ucenicele care o cercetau relatează că ea citea Psaltirea în fiecare noapte, cunoștea pe de rost Paraclisul și Acatistul Maicii Domnului, iar mergând pe cărările pădurii, șoptea fără încetare Rugăciunea lui Iisus, arătând faptul că rugăciunea cea adevărată cere o inimă curată care îl iubește pe Hristos mai presus de orice.

2. Iubirea smerită şi darnică pentru cei din jur – icoană vie a iubirii milostive a lui Dumnezeu

Dacă rugăciunea a fost înrădăcinată din copilărie în sufletele lor, iubirea jertfelnică pentru aproapele a fost rodul acesteia, pe care l-au oferit tuturor oamenilor. Sfânta Cuvioasă Filofteia și-a dedicat viața familiei sale, primind de la Dumnezeu patru copii, pe care i-a crescut în lumina Sfintelor Scripturi.

Sfânta Cuvioasă Elisabeta, fiind a treia dintre cei unsprezece copii ai familiei Lazăr, a purtat de mică povara grijii pentru ceilalți frați. Ea a trăit în sărăcie, muncind

pentru familia sa și mergând câte cinci-șase kilometri până la școală, fără hrană și fără bani de drum, adunând sticle pentru reciclare spre a-și cumpăra câțiva biscuiți pe care îi împărțea cu frații și surorile ei.

Astfel, Dumnezeu ne arată că iubirea jertfelnică sau milostivă nu cunoaște întâietatea unei chemări față de alta, vrednică de cinstire este și jertfa mamei care îi crește pe copii spre sfințenie, vrednică de cinstire este și jertfa surorii mai mari care îi ajută pe cei mai mici să crească frumos.

Iubirea sinceră și darnică a celor două cuvioase maici s-a vădit, totodată, în purtarea lor smerită, care nu căuta nimic pentru sine, ci pentru binele celor din jur. Cele două sfinte cuvioase au trăit într-o desăvârșită simplitate. Din sărăcia asumată, ele împărțeau ce aveau cu cei din jur, arătându-și iubirea lor milostivă.

Cuvântul Scripturii „Mai fericit este a da decât a lua.” (Fapte 20, 35) s-a împlinit în chip luminos în viețuirea celor două cuvioase maici, care, deși atât de puțin aveau, se osteneau să dăruiască și celor din jurul lor, milostenia lor fiind sfatul duhovnicesc și pomenirea oamenilor în sfintele lor rugăciuni.

Sfârșitul vieții lor pământești ne-a arătat limpede măsura iubirii jertfelnice, întrucât amândouă au continuat să fie milostive până la ultima suflare. Sfânta Cuvioasă Filofteia s-a mutat la cele veșnice, lăsând în urmă lucrarea sa duhovnicească care a rodit în inimile contemporanilor ei.

Sfânta Cuvioasă Elisabeta, în ultimii ani ai vieții, suferind cumplit din pricina cancerului ce îi recidivase, a întâmpinat cu aceeași dragoste pe toți cei care veneau la patul ei de suferință, ascunzându-și durerile și împărtășindu-le sfaturi de suflet ziditoare.

Așadar, faptele celor două cuvioase maici, ne arată că viața creștină autentică este, fără îndoială, o necontenită lepădare de sine care se transformă, cu timpul, în izvor de viață duhovnicească pentru ajutorarea celorlalți. Și tocmai această disponibilitate spre dăruire de sine le-a făcut, prin harul Duhului Sfânt, vase alese prin care s-au înfăptuit multe minuni.

3. Darul facerii de minuni

Dumnezeu Cel preaslăvit întru sfinții Săi a binevoit a încununa nevoințele și smerenia celor două sfinte cuvioase cu darul facerii de minuni. Sfânta Cuvioasă Filofteia s-a arătat grabnică ajutătoare, vindecând o femeie ce intrase în stop cardio-respirator de șase-șapte minute, apoi o tânără care a suferit arsuri a fost vindecată, rămânând fără sechele.

La Sfânta Cuvioasă Elisabeta încă din anii petrecuți în Munții Giumalău se vădea faptul că a primit de la Dumnezeu darul facerii de minuni, animalele sălbatice se îmblânzeau în preajma ei, cerbii veneau să primească hrană din mâna ei, iar păsărelele se așezau pe palma ei. Sfânta Cuvioasă Elisabeta a făcut minuni atât în viața ei pământească, cât și după mutarea la cerești lăcașuri.

Călătorind Sfânta Elisabeta cu trenul, în compartiment se afla un om chinuit de duh necurat, care striga la cuvioasă, iar atunci când sfânta l-a atins ușor cu o cruce de lemn ce fusese atinsă de Sfântul Mormânt, omul s-a prăbușit ca un mort, iar după ce a fost însemnat de trei ori cu semnul sfitei cruci de Sfânta Elisabeta și-a revenit, sărutând mâna cuvioasei și mulțumindu-i pentru izgonirea duhului celui rău care îl chinuia de mult timp.

Darul înainte-vederii Sfintei Cuvioase Elisabeta se arăta adeseori: cuvioasa cunoștea cine vine pe cărarea pădurii și de ce, știa că un frate s-a rătăcit pe munte și trimitea să fie căutat, simțea de departe durerile celor pe care îi cunoștea și lua legătura cu ei prin telefoanele pădurarilor sau prin scrisori ajunse tocmai în clipa în care aceștia aveau cel mai mult nevoie de sfatul ei.

Sunt multe cazuri în care Sfânta Elisabeta s-a arătat vindecătoare de boli, prin rugăciunile sale. Toate minunile săvârșite de Sfintele Cuvioase Filofteia și Elisabeta de la Pasărea ne arată lucrarea lui Dumnezeu în viețile acestor mari rugătoare, care s-au dovedit mijlocitoare înaintea Preasfintei Treimi, pentru cei neajutorați.

Canonizarea Sfintelor Cuvioase Filofteia și Elisabeta de la Pasărea, alături de celelalte 14 sfinte femei române, arată lucrarea binecuvântată a lui Dumnezeu în mijlocul poporului român. Din rândul acestuia s-au ridicat cele 16 sfinte femei, mame spirituale ale neamului românesc, care, prin viețile lor sfinte, au devenit pilde vii de trăire creștină și călăuze spre Hristos pentru toți credincioșii.

Astăzi, la momentul binecuvântat al proclamării locale a canonizării Sfintelor Cuvioase Filofteia și Elisabeta de la Pasărea, dorim să exprimăm aprecierea și prețuirea noastră față de ierarhii, clericii și credincioșii care, cu multă dragoste, au venit să le cinstească pe aceste mari nevoitoare și rugătoare către Dumnezeu.

Ne rugăm Sfintelor Cuvioase Filofteia și Elisabeta de la Pasărea ca, împreună cu Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și cu toți sfinții, să mijlocească înaintea Preasfintei Treimi să le dăruiască tuturor pace și bucurie, sănătate și mântuire.

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Foto credit: Basilica.ro / Raluca-Emanuela Ene

basilica.ro